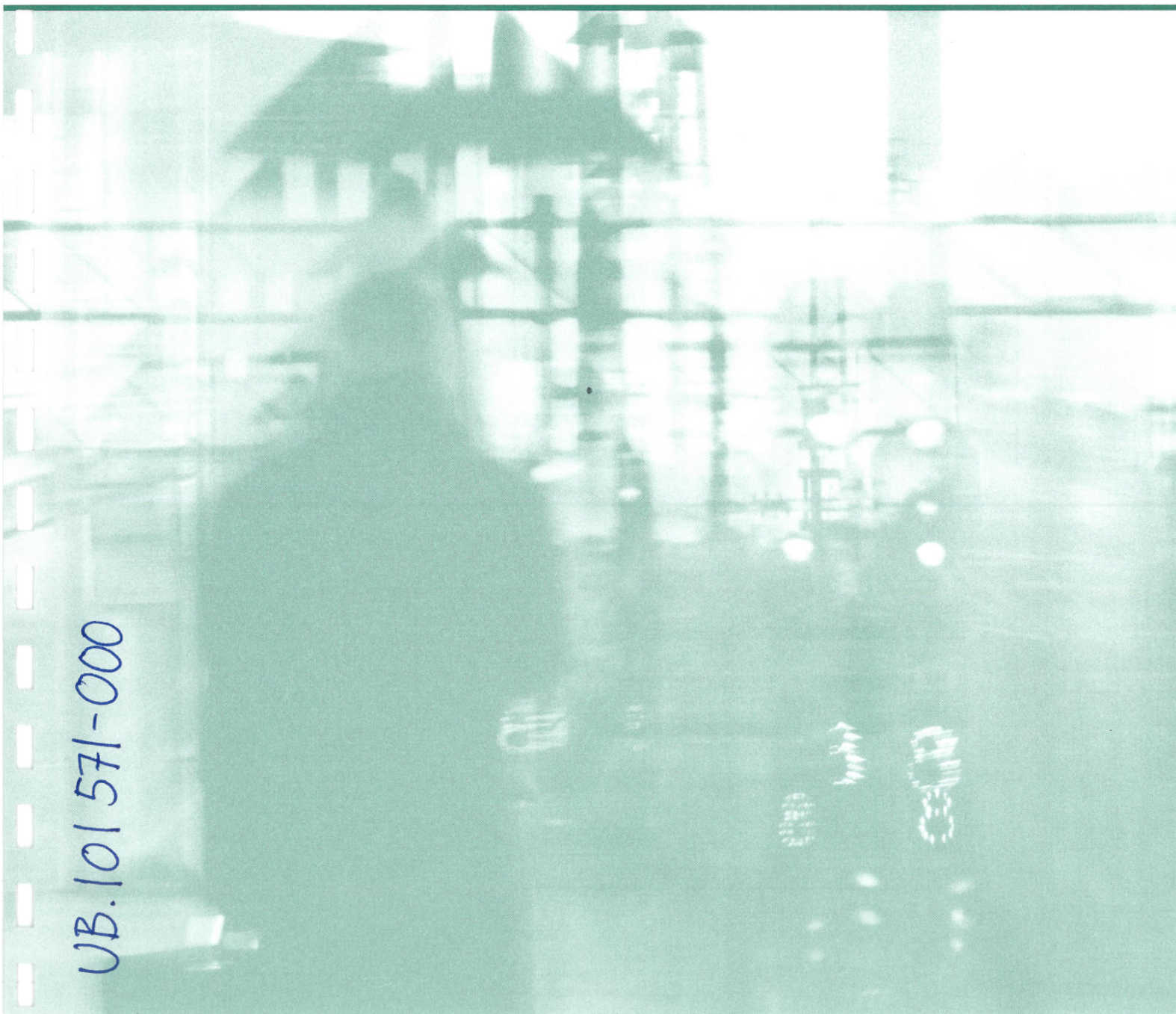
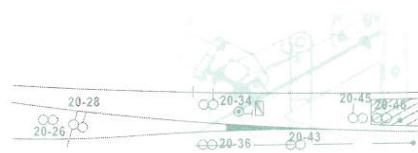

GK 4583

STIKKRENNER NORDLANDSBANEN FRØSET

GRUNNUNDERSØKELSER Datarapport

Dato: 31.01.2000

UB.101571-000

Arkiv ref.: Gk4583
Prosjekt nr. II: 199296
Rapport: Gk4583-1
Oppdragsgiver: Jernbaneverket Region Nord
Prosjekt: Stikkrenner Nordlandsbanen.
Frøset
Grunnundersøkelser
Dato: 31.01.2000

Rapporten omhandler (stikkord):

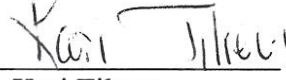
Sonderinger, prøvetaking, laboratorieundersøkelser.

For BanePartner:

Kontrollert av:

Arnulf Robsrud

Prosjektleder:

Kari Tilrem

Rapport utarbeidet av:

Kari Tilrem

INNHOOLD

1. INNLEDNING	3
2. GRUNNUNDERSØKELSER	3
3. GRUNNFORHOLD	4

Tegninger

Gk4583.00	Oversiktskart	1:50 000
Gk4583.01	Borplan	1:1000
Gk4583.02-07	Borprofiler	1:200

Bilag

Bilag 1: Bormetoder og laboratorieundersøkelser

1. Innledning

Etter oppdrag fra Jernbanelinjen Region Nord har BanePartner utført grunnundersøkelser for utbedring av stikkrenner på Nordlandsbanen. Denne rapporten omhandler grunnundersøkelser utført for stikkrenne ved Frøset, km 119,638.

Noteby, Trondheim, ved Øystein Røe har vært geoteknisk konsulent.

Kontaktperson hos oppdragsgiver har vært Lars Petter Hoven.

2. Grunnundersøkelser

Grunnboringene ble utført i januar 2000 med hydraulisk borerigg av type Geotech 710.

Det er utført 4 totalsonderinger til 4.5 – 5.8 m dybde, 1 dreietrykkssondering til ca 3 m , 1 skovlboring til 2 m, og nedsetting av 1 piezometer til 3 m dybde.

Skovlprøvene er klassifisert, samt at vanninnholdet er målt. Laboratorieundersøkelsene er utført i vårt laboratorium.

Plasseringen av borpunkter fremgår av borplan, tegning Gk4583.01. Punkt 1 og 3 er utført på hver sin side av sporet, mens punkt 2 og 4 er utført i sporet. Borprofiler er vist på tegning Gk4583.02 til .07.

En sammenstilling av borresultatene er gitt i tabellen nedenfor.

Borpunkt nr.	Type boring	Boret dybde (m)	Dybde til fjell (m)	Merknad
1	Totalsondering	4,5	3,5	
	Piezometer	3.0		Installert 11.01.00. GV 1.1 m u/ terreng, målt 18.01.00.
2	Dreietrykkssondering	2,9		
	Totalsondering	5,8	2,9	
3	Totalsondering	2.0	ant. 2.0	Boret uten vann.
	Skovling	2.0		
4	Totalsondering	5,8	3,1	

Geotekniske bor-og laboratoriemetoder er nærmere beskrevet i bilag 1.

---

3. Grunnforhold

Borprofilene er tegnet opp enkeltvis på vedlagte tegninger Gk4583.02-07. Prøveresultater for skovlprøvene (klassifisering og vanninnhold) fremgår av samme tegninger.

Sonderingene indikerer at løsmassene består av siltig/sandig, samt noe grusig materiale. Punktene 2 og 4 er utført i sporet, slik at her består de øverste 0.7 – 0.8 m av puk. Fjell er påtruffet i dybde 2 til 3.5 m under terreng, og det kan synes som om fjellet stiger fra vest mot øst (fra venstre side av sporet mot høyre side av sporet).

Skovlprøve til 2 m i punkt 3 viser silt med sand- og gruskorn fra 0 til 1 m. Fra 1 til 2 m er det tørrskorpeleire med sand og grus.

I punkt 1 er det nedsatt et piezometer i dybde 3 m under terreng. Grunnvannstanden ble registrert 1,12 m under terreng (målt ca. 1 uke etter installering).

REFERANSESIDE

Oppdrag	Rapport	Dato	Antall sider	Revisjon
199296	Gk4583-1	31.01.2000	5	0

Oppdragsgiver: Jernbaneverket Region Nord
Kontaktperson: Lars Petter Hoven
Kontrakt: 03.01.2000

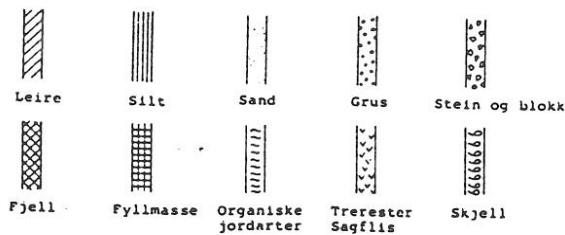
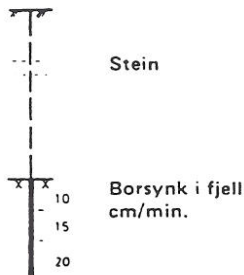
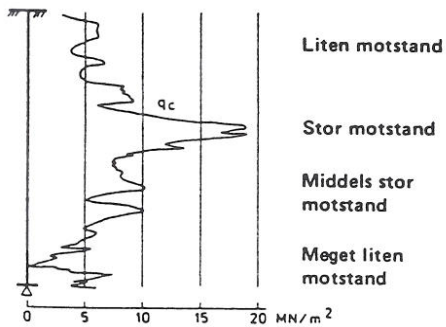
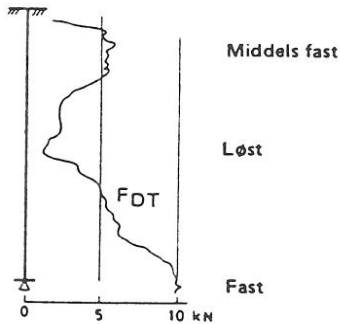
Distribusjon: Jernbaneverket Region Nord, 2 eks. + uinnbundet kopi
Noteby, 1 eks.

Geografiske opplysninger

Fylke: Nord Trøndelag
Kommune: Steinkjer
Sted: Frøset
Kartblad: 1722 IV
Banestrekning: Nordlandsbanen km 119,638

BILAG

BORMETODER

▽ DREIETRYKKSONDERING

utføres med skjøtbare borstenger (36 mm) med utvidet sonderspiss. Borstangen presses ned med en hastighet på 3 m/min. og roteres samtidig 25 omdr./min.

Motstanden mot nedtrengning F_{DT} registreres automatisk og angis i kN.

▽ TRYKKSONDERING

utføres med skjøtbare borstenger (36 mm) med kon spiss som trykkes ned med jevn hastighet (2 cm/sek). Spissen har 10 cm² tverrsnitt og 60° vinkel. Over spissen er en friksjonshylse med 150 cm² overflate. Spissmotstand (q_c) og lokal sidefriksjon (f_s) registreres kontinuerlig. En skriver tegner opp q_c og f_s direkte. Forholdet f_s/q_c % gir orientering om jordarten.

Friksjonsmantelen kan erstattes av en poretrykksmåler slik at poretrykket kan registreres og tegnes opp kontinuerlig.

☆ FJELLKONTROLLBORING

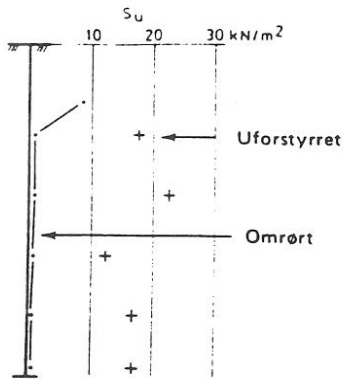
utføres med fjellbor (36 mm) med 51 mm hardmetall kryss-skjær. Det benyttes en tung, pneumatisk eller hydraulisk borhammer med høytrykks vannspyling. Boring gjennom ulike lag (leire, grus) kan registreres, likeså gjennom større steiner.

For sikker registrering av fjell bores 3-5 m i fjell under registrering av borsynk (i cm/min).

◎ PRØVETAKING

Den mest brukte prøvetaker er en tynnvegget stålsylinder (60-90 cm lang, 54 mm diameter) med innvendig stempel. I ønsket dybde blir sylindern presset ned uten at stemplet følger med. Jordprøven som dermed skjæres ut heises opp med borstengen til overflaten, hvor den forsegles for avsendelse til laboratoriet.

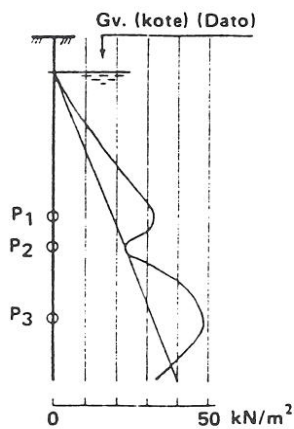
Avhengig av grunnforholdene benyttes andre typer prøvetakere.

+ VINGEBORING

utføres ved at et vingekors (normalt 65x130 mm) presses ned i jorden (leiren) og dreies rundt med et instrument som måler dreiemomentet. Udrenert skjærstyrke (S_{uv} kN/m²) beregnes ut fra dreiemoment ved brudd.

Målingen gjøres 2 ganger i hver dybde, annen gang etter omrøring.

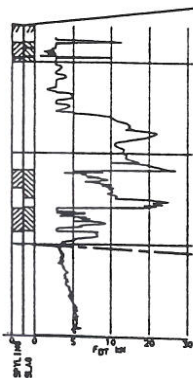

⊖ MÅLING AV GRUNNVANNSSRAND OG PORETRYKK

utføres med standrør med filterspiss eller med hydraulisk eller elektrisk piezometer. Hvilket utstyr som er egnet avhenger av både grunnforhold og formålet med målingene.

Filteret eller piezometerspissen trykkes ved hjelp av rør til ønsket dybde. Poretrykket registreres som vannets stighøyde i røret eller i en tynn plastslange eller ved elektriske signaler.

Boroperasjonene utføres med håndkraft, lettere motordrevet utstyr eller med tyngre, terrenggående borrygger.

💡 TOTALSONDERING

Metoden kan sies å kombinere dreietrykksondering og fjellkontrollboring. Det utføres dreietrykksondering til nedtrengningen stopper i et fast lag, deretter går man over til fjellkontrollboring med slag og spyling. Man kan veksle mellom de to boremetodene etter behov. Ved hjelp av en geoprinter registreres synk på boret i m/min, rotasjonshastighet, dreiemoment på borstang, vannmengde og trykk ved spyling.

LABORATORIEUNDERSØKELSER

MINERALSKJE JORDARTER

klassifiseres på grunnlag av komgraderingen. Betegnelsen på de enkelte fraksjoner er:

Fraksjon	Leire	Silt	Sand	Grus	Stein	Blokk
Kornstørrelse mm	<0.002	0.002-0.06	0.06-2	2-60	60-600	>600

En jordart kan inneholde en eller flere kornfraksjoner og betegnes med substantiv for den fraksjon som har størst betydning for dens egenskaper og med adjektiv for medvirkende fraksjoner (eksempel: siltig og sandig leire).

Morene er en usortert istidsavsetning som kan inneholde alle fraksjoner fra leire til blokk. Den største fraksjonen angis først i beskrivelsen (eksempel: grusig morene, moreneleire).

ORGANISKE JORDARTER

klassifiseres på grunnlag av jordartens opprinnelse og omdanningsgrad. De viktigste typer er:

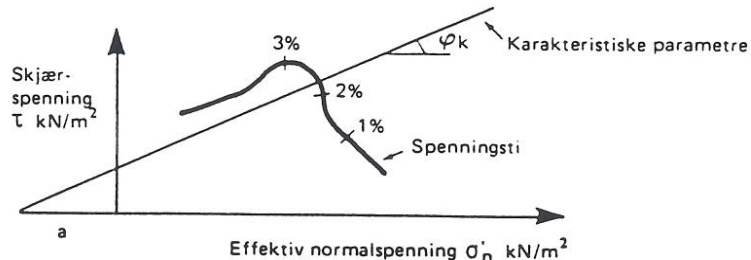
Torv	<i>Myrplanter, mindre eller mer omdannet (fibertorv, mellomtorv, svarttorv).</i>
Gytje, dy	<i>Omdannede, vannavsatte plante- og dyrerester</i>
Mold	<i>Organisk materiale med løs struktur</i>
Matjord	<i>Det øvre, moldholdige jordlag</i>

SKJÆRSTYRKE

Skjærstyrken på et plan avhenger av effektiv normalspenning på planet (totaltrykk+poretrykk) og av jordens

Skjærstyrkeparametre (a og ϕ)

Disse bestemmes ved treaksiale trykkforsøk på representative prøver. Forsøksresultatene fremstilles som "spenningsstier", dvs. utviklingen av skjærspenningen på et plan vises som funksjon av en effektiv hovedspenning eller av normalspenningen. På dette og annet grunnlag fastsettes karakteristiske parametre for det aktuelle problem.

Udrenert skjærstyrke (S_u kN/m²)

gjelder ved raske spenningsendringer uten drenering av poretrykk, og bestemmes i laboratoriet ved enkle trykkforsøk, konusforsøk, laboratorie-vingeforsøk eller udrenerte treaksialforsøk.

SENSITIVITET (S)

er forholdet mellom en leires udrenerte skjærstyrke i uforstyrret og i omrørt tilstand, bestemt ved konus- eller vingeforsøk. Leire som blir flytende ved omrøring betegnes kvikkleire.

VANNINNHold (W %)

Angir massen av vann i % av massen av fast stoff i prøven, og bestemmes ved tørking ved 110°C.

FLYTEGRENSE (W_L %)

PLASTISITETSGRENSE (W_p %)

(Atterbergs grenser) angir det vanninnhold hvor en omrørt leire går over fra plastisk til smuldrende konsistens.

PORØSITET (n %)

er volumet av porene i % av totalvolumet av prøven.

DENSITET (ρ t/m³)

er massen av prøven pr. volumenhet.

TØRR DENSITET (ρ_D t/m³)

er massen av tørrstoff pr. volumenhet.

TYNGDETETHET (romvekt) (γ kN/m³)

er tyngden av prøven pr. volumenhet ($\gamma = \rho g$ hvor $g=10$ m/s²)

TØRR TYNGDETETHET (tørr romvekt) (γ_D kN/m³)

er tyngden av tørrstoff pr. volumenhet ($\gamma_D = \rho_D g$ hvor $g=10$ m/s²)

KOMPRIMERINGSEGENSKAPER

for en jordart undersøkes ved at prøver med forskjellig vanninnhold komprimeres med et bestemt komprimeringsarbeid (Proctor-forsøk). Resultatene fremstilles i et diagram som viser tørr densitet som funksjon av vanninnhold. Den maksimale tørre densitet som oppnås benyttes ved spesifisering av krav til utførelsen av komprimeringsarbeider.

CBR (California Bearing Ratio)

er et uttrykk for relativ bæreevne av et jordmateriale. Et stempel presses ned fra overflaten av det pakke materiale med en bestemt hastighet. CBR-verdien angir nødvendig kraft for en bestemt deformasjon i % av en forhåndsbestemt kraft for tilsvarende deformasjon på et standard materiale av knust stein. CBR benyttes til dimensjonering av overbygning for veier og flyplasser,

HUMUSINNHOLD (O_{Na})

bestemmes ved en kolorimetrisk natronlutmetode og angir innholdet av humufiserte organiske bestanddeler i en relativ skala. Glødning og andre metoder kan også benyttes.

KOMPRESSIBILITET

Relasjonen spenning/deformasjon måles ved ødometerforsøk eller ødotreaksialforsøk i laboratoriet. Motstanden mot sammenpressing defineres ved modulen M =spenningsendring/deformasjonsendring. Måleresultatene uttrykkes ved en regnmodell med en parameter m (modultallet). 3 regnmodeller er tilstrekkelig for å representere normalt forekommende jordarter.

For leire og silt kan paramteren N_e =deformasjonsendring/log spenningsendring benyttes.

KORNFORDELINGSANALYSE

utføres ved sikting av fraksjonene større enn 0.125 mm. For de mindre partikler bestemmes den ekvivalente korndiameter ved hydrometeranalyse. Materialet slemmes opp i vann, densiteten av suspensjonen måles med bestemte tidsintervaller og kornfordelingen kan dernest beregnes ut fra Stoke's lov om partiklenes sedimentasjonshastighet.

TELEFARLIGHET

bestemmes ut fra kornfordelingen eller ved å måle den kapillære stighøyde. Telefaryligheten graderes i gruppene T1 (ikke telefarlig), T2 (lite telefarlig), T3 (middels telefarlig) og T4 (meget telefarlig).

PERMEABILITETEN (k cm/s eller m/år)

bestemmer den vannmengde q som vil strømme gjennom en jordart under gitte betingelser (betegnelsen "hydraulisk konduktivitet" benyttes også).

$$q = k i \quad \text{hvor} \quad A = \text{bruttoareal normalt strømrretningen} \\ i = \text{gradient i strømrretningen}$$

TEGNINGER

STIKLESTAD

NORD-TRØNDELAGE FYLKE

STEINKJER 1:50 000

STEINKJER

18 25 05

19

20

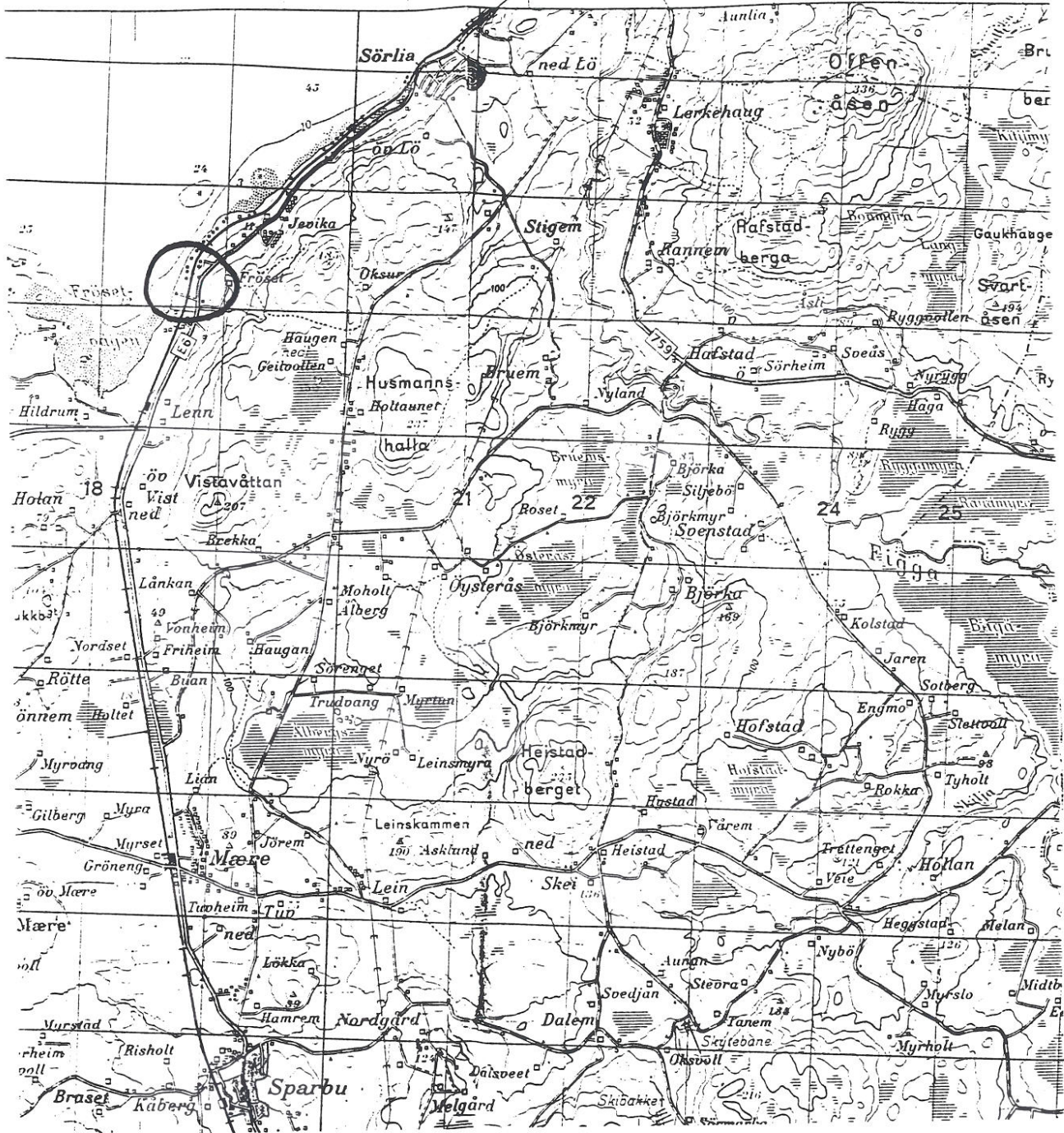
21

22 30'

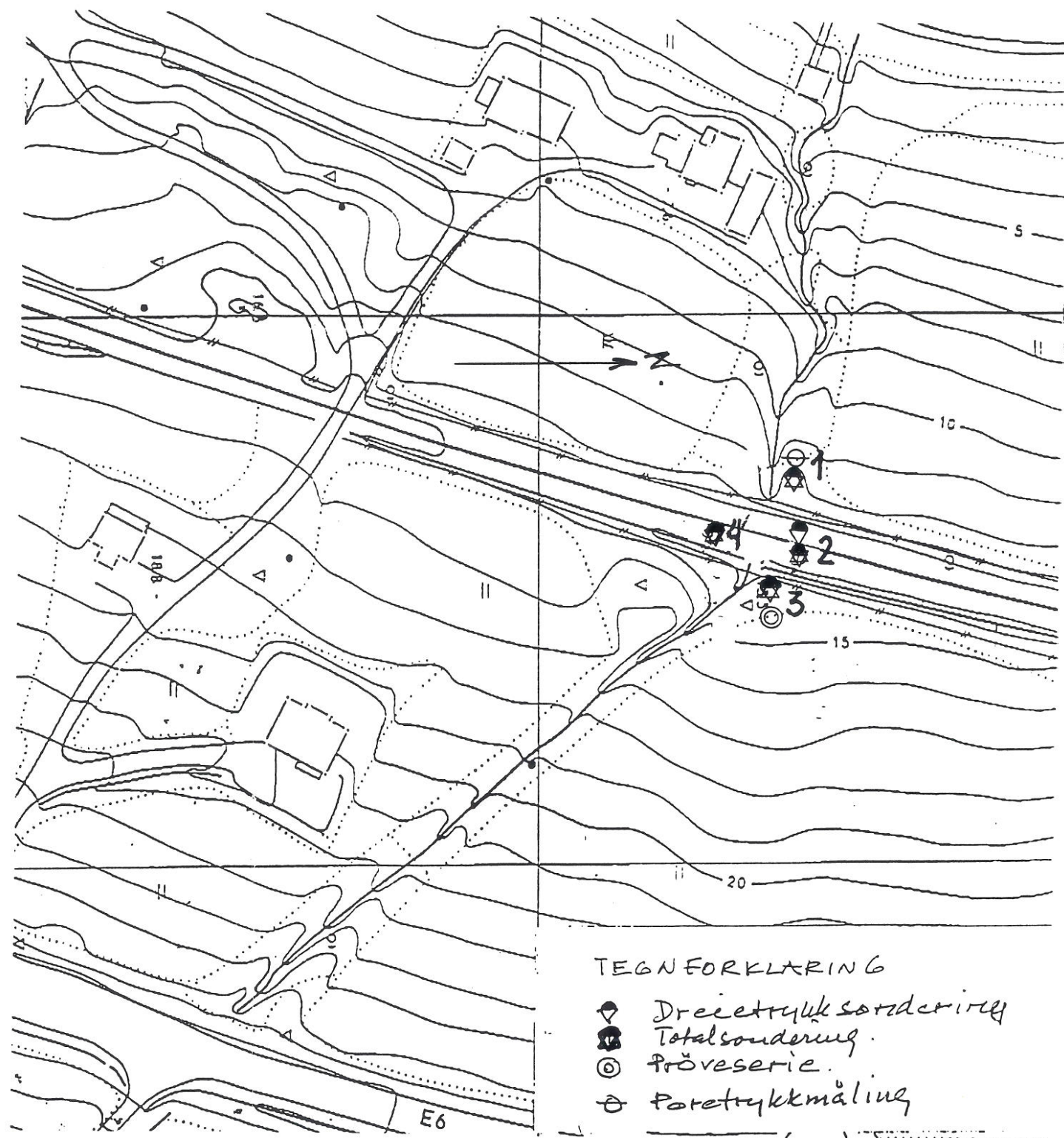
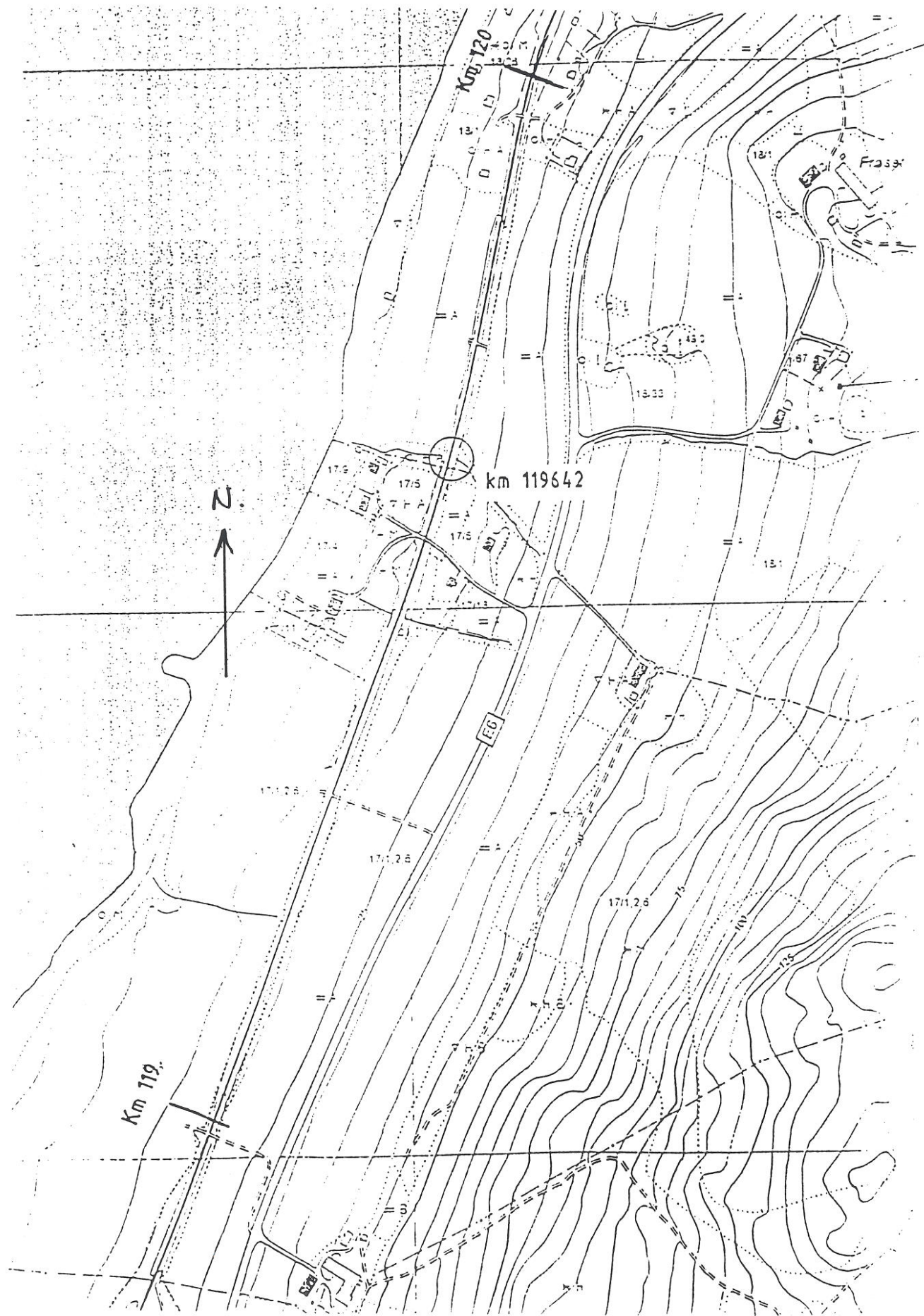
23 00'

24

25

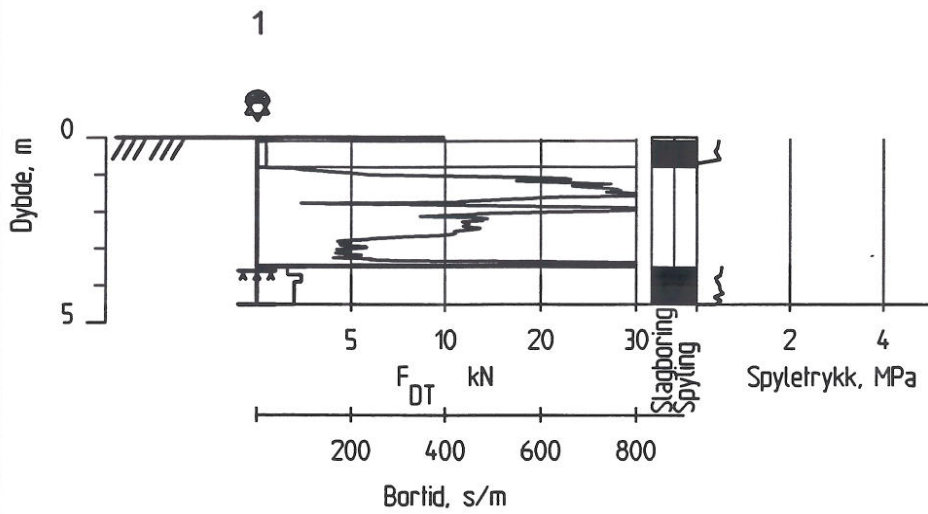
Rev.	Revisjonen gjelder	Dato	Tegnet av	Kontr. av	Godkjent av
		Målestokk	Dato	28.01.00	
STIKKRENNER NORDLANDSBANEN FRØSET		1:50.000	Tegnet av	KJT	
			Kontr. av	<i>OR</i>	
GRUNNUNDERSØKELSER Oversiktskart		Uarb. av: BanePartner			
		Arkiv bet.: R\BYGGBANE\WIRKSOMHET\BPBG\IOPPDRA			
TITTEL		Erstatn for			
NORDLANDSBANEN FRØSET		Dokument- og tegningsnr. GK4583.00			Rev.
 Jernbaneverket Region Nord					

TEGN FORKLARING

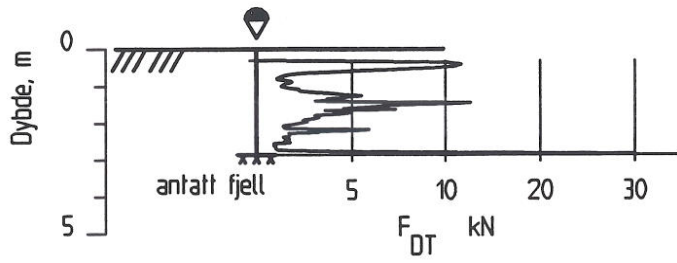
- ◆ Dreietrykksondering
- ⊕ Totalsondering
- ⊙ Prøveserie
- ⊖ Poretrykkmåling

Rev.	Revisjonen gjelder	Dato	Tegnet av	Kontr. av	Godkjent av
		Målestokk	Dato	28.01.00	
		1:5000	Tegnet av	KJT	
		1:1000	Kontr. av	AK	
			Godkjent av	ES	
TITTEL		Utarb. av: BanePartner			
STIKKRENNER NORDLANDSBANEN FRØSET		Arkiv bet.: R 18YGBANEVIRKSOMHET\BPBG\OPPDRAG			
GRUNNUNDERSØKELSER Borplan		Erstatn for			
NORDLANDSBANEN FRØSET		Dokument- og tegningsnr.		Rev.	
		GK4583.01			

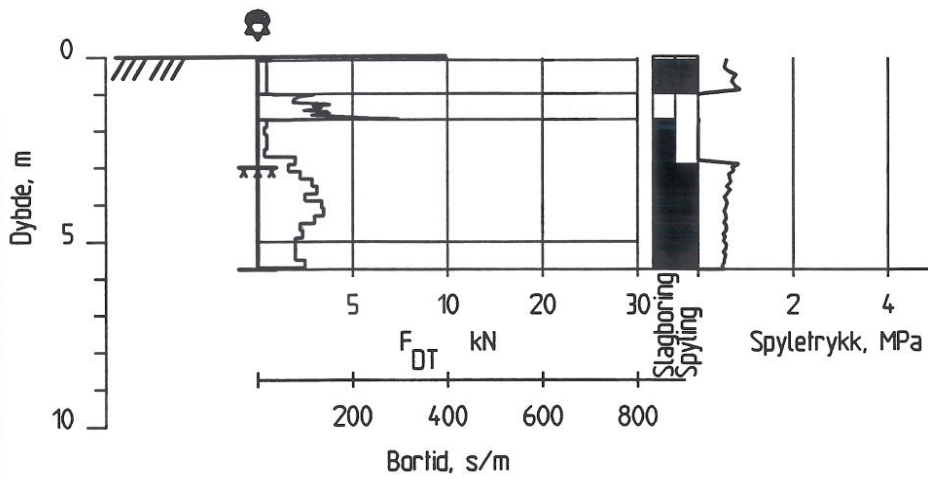
Rev.	Revisjonen gjelder	Dato	Tegnet av	Kontr. av	Godkjent av
STIKKRENNER NORDLANDSBANEN FRØSET GRUNNUNDERSØKELSER Totalsondering. Punkt 1		Målestokk	Dato	28.01.00	
		1:200	Tegnet av	KJT	
			Kontr. av	AK	
			Godkjent av	KJT	
		Utarb. av : BanePartner			
TITTEL		Arkiv bef. : R\BYGGBANEVIRKSOMHET\BPBG\IOPPDRAG			
NORDLANDSBANEN FRØSET		Erstatn. for :			
 Jernbaneverket Region Nord		Dokument- og tegningsnr.			Rev.
		GK4583.02			

2-DR

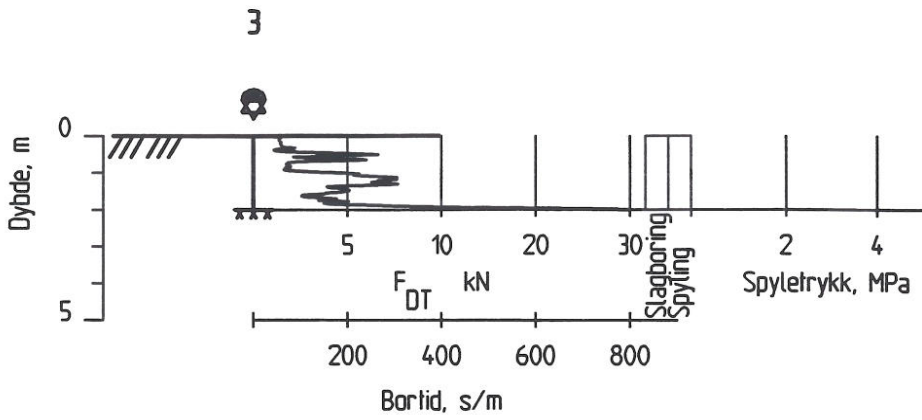

Rev.	Revisjonen gjelder	Dato	Tegnet av	Kontr. av	Godkjent av
STIKKRENNER NORDLANDSBANEN FRØSET GRUNNUNDERSØKELSER Dreietrykksondering. Punkt 2		Målestokk	Dato	28.01.00	
		1:200	Tegnet av	KJT	
			Kontr. av	AR	
			Godkjent av	KJT	
TITTEL		Utarb. av : BanePartner			
NORDLANDSBANEN FRØSET		Arkiv bet.: R\BYGGBANE\WIRKSOMHET\BPBG\IOPPDRA			
 Jernbaneverket Region Nord		Erstatn. for:			Rev.
		Dokument- og tegningsnr. GK4583.03			

2-TOT

Rev.	Revisjonen gjelder	Dato	Tegnet av	Kontr. av	Godkjent av
STIKKRENNER NORDLANDSBANEN FRØSET		Målestokk	Dato	28.01.00	
GRUNNUNDERSØKELSER Totalsondering. Punkt 2		1:200	Tegnet av	KJT	
			Kontr. av	<i>[Signature]</i>	
			Godkjent av	<i>[Signature]</i>	
		Utarb. av : BanePartner			
TITTEL		Arkiv bet : R\BYGGBANE\VIKRSOMHET\BPBG\VOPDRAG			
NORDLANDSBANEN FRØSET		Erstavn. for :			
 Jernbaneverket Region Nord		Dokument- og tegningsnr.		Rev.	
		GK4583.04			

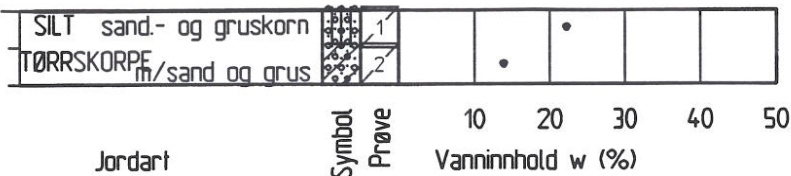

Rev.	Revisjonen gjelder	Dato	Tegnet av	Kontr. av	Godkjent av
STIKKRENNER NORDLANDSBANEN FRØSET GRUNNUNDERSØKELSER Totalsondering. Punkt 3		Målestokk	Dato	28.01.00	
		1:200	Tegnet av	KJT	
			Kontr. av	<i>OK</i>	
			Godkjent av	<i>EST</i>	
TITTEL		Utarb. av : BanePartner			
NORDLANDSBANEN FRØSET		Arkiv bet. :	R:BYGGBANELVIRKSOMHET1BPBG1OPPDRAG		
		Erstatn. for :			
 Jernbaneverket Region Nord		Dokument- og tegningsnr.		Rev.	
		GK4583.05			

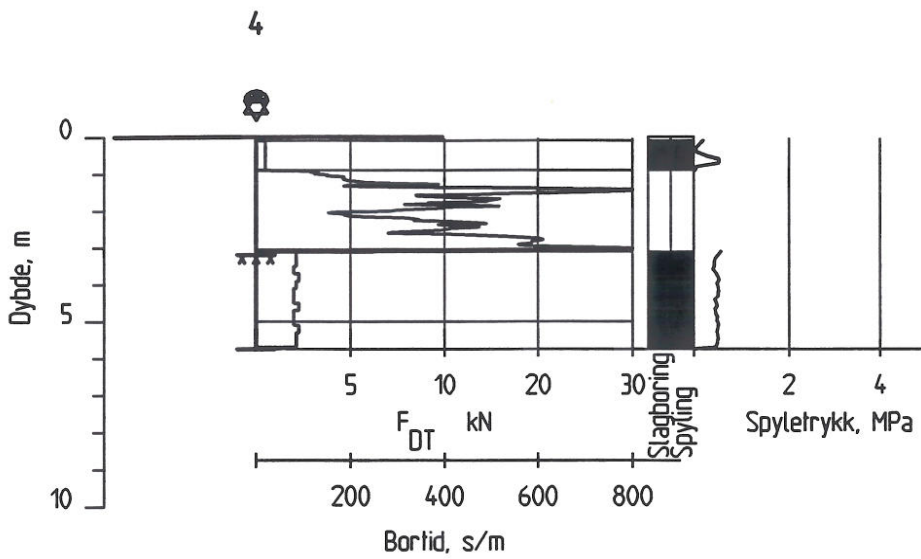
3SK

0

Rev.	Revisjonen gjelder	Dato	Tegnet av	Kontr. av	Godkjent av
STIKKRENNER NORDLANDSBANEN FRØSET GRUNNUNDERSØKELSER Skovling. Punkt 3		Målestokk	Dato	28.01.00	
		1:200	Tegnet av	KJT	
			Kontr. av	AR	
			Godkjent av	ES	
TITTEL		Utarb. av: BanePartner			
NORDLANDSBANEN FRØSET		Arkiv bet.: R\BYGGBANE\WIRKSOMHET\BPPG\OPPDRAG			
		Erstatn. for:			
 Jernbaneverket Region Nord		Dokument- og tegningsnr. GK4583.06			Rev.

Rev.	Revisjonen gjelder	Dato	Tegnet av	Kontr. av	Godkjent av
STIKKRENNER NORDLANDSBANEN FRØSET GRUNNUNDERSØKELSER Totalsondering. Punkt 4		Målestokk	Dato	28.01.00	
		1:200	Tegnet av	KJT	
			Kontr. av	<i>AKR</i>	
			Godkjent av	<i>KJT</i>	
TITTEL		Utarb. av : BanePartner			
NORDLANDSBANEN FRØSET		Arkiv bef. : R:BYGGBANELIRKSOHMETIBPBGIOPPDRAG			
		Erstatn. for :			
 Jernbaneverket Region Nord		Dokument- og tegningsnr. GK4583.07			Rev.